

ЗАКЛУЧОЦИ

Од работната средба на граѓанските оддели на Апелационите судови Гостивар, Битола, Скопје и Штип и Врховниот суд на РСМ – Струга, за хармонизирање – воедначување на судската практика, одржана на 28-30.11.2019 година

Поставени правни прашања и заклучоци по истите

1. Дали работоводниот орган кој незаконито е разрешен од работоводниот орган во институцијата од јавниот сектор може и има право да бара надомест на штета поради незаконито дејствие од работоводен орган, односно директор на институцијата, согласно чл. 102 од ЗРО, во висина на платата која би ја примал до истекот на мандатот за кој бил избран, доколку не бил разрешен од таа должност?

- Не се донесе заклучок
- Правното прашање да се достави до Врховниот суд на понатамошно разгледување и изјаснување преку Одделот на граѓански дела.

2. Дали на вработен распореден на работно место полицаец во Полициска станица за граничен надзор, во регионален центар за гранични работи, Биро за јавна безбедност при Министерството за внатрешни работи на РСМ, каде е вработен, од страна на работникот се извршува со непрекинат престој во одредени издвоени објекти на Министерството подолго од 24 часа и работењето се организира на начин што работното време е во траење од најмалку 12 часа редовна работа и 12 часа платен одмор, на работникот му следува додаток на плата за прекувремена работа, имајќи го предвид фактот што платениот одмор се смета за дел од работното време и се евидентира во служената документација на организациските единици?

- Не се донесе заклучок
- Правното прашање да се достави до Врховниот суд на РСМ, На понатамошно разгледување и изјаснување преку Одделот на граѓански дела

3. Дали на вработените во Јавните претпријатија за комунални дејности им припаѓа новогодишен надоместок и регрес за годишен одмор согласно Колективниот договор за комунална дејност, доколку не се потписници или членови на здружението на работодавач, освен кога остварувањето на тоа право произлегува од колективниот договор на ниво на работодавач.

ЗАКЛУЧОК

На вработените во Јавните претпријатија за комунални дејности не им припаѓа новогодишен надоместок и регрес за годишен одмор согласно Колективниот договор за комунална дејност, доколку не се потписници или членови на здружението на работодавач, освен кога остварувањето на тоа право произлегува од КД на ниво на

4. Дали на припадниците на воениот и цивилниот персонал за периодот додека учествуваат во воени или мировни операции надвор од територијата на Републиката треба да им се исплати и денарска плата, во случај кога на истите за временскиот период додека учествувале во воени или мировни операции им се исплатува девизна плата согласно утврдениот коефициент , како и додаток за посебни услови на престој и работа во странство во износ од 30 % од платата утврдена во точка еден од донесеното решение?

З А К Л У Ч О К

На припадниците на воениот и цивилниот персонал за периодот додека учествуваат во воени или мировни операции на двор од територијата на Републиката не им следува исплата и на денарска плата што претходно ја примиле.

Заклучокот е донесен едногласно .

5. Дали во случајот при поднесување на тужба од страна на работникот за трансформација на работниот однос од определено време на неопределено време согласно чл. 46 став 3 од ЗРО(е задолжително да се докаже дека се обезбедени финансиски средства за неопределено време) , како и согласно чл. 46 став 4 од ЗРО, треба да се докаже дека се обезбедени финансиски средства за неопределено време?

З А К Л У Ч О К

Кога работниот однос се трансформира од определено на неопределено време согласно чл. 46 став 3 од ЗРО, судот не утврдува дали се обезбедени финансиски средства.

Доколку работниот однос се трансформира согласно чл. 46 став 4 од ЗРО, потребно е да се докаже дека се обезбедени финансиски средства, доколку со посебен закон не е поинаку предвидено.

Заклучокот е донесен едногласно.

6. При поништување на одлуката за откажување на договорот за вработување со понуда на нов непроменет договор за вработување , согласно чл. 78 од ЗРО, дали работникот ќе се врати на работа соодветно на неговата стручна подготовка или ќе се врати на работно место на кое бил пред отказот?

З А К Л У Ч О К

При поништување на одлуката за откажување на договорот за вработување, согласно чл. 78 од ЗРО, работникот ќе се врати на работно место на кое бил пред

откажувањето на договорот за вработување.

Заклучокот е донесен со мнозинство на гласови.

-Прашањето да се достави до Врховен суд на РСМ на натамошно разгледување и изјаснување преку Одделот на правни дела.

7. При поништување на одлуката за распоредување како незаконита, дали работникот ќе се врати на работно место на кое бил прд незаконитото распоредување?

З А К Л У Ч О К

При поништување на одлуката за распоредување како незаконита, работникот ќе се врати на работното место на кое бил пред незаконитото распоредување.

Заклучокот е донесен едногласно.

8. Дали на работникот му следи надомест за дел или за цел неискористен годишен одмор, кога поднел барање за користење на годишен одмор пред престанок на работниот однос кој не е по негова вина и волја, а работодавачот не му овозможил користење на годишен одмор, во смисла на член 145 став 1 од ЗРО?

З А К Л У Ч О К

На работникот му следува надомест за цел неискористен годишен одмор, кога поднел барање за користење годишен одмор пред престанок на работниот однос кој не е по негова вина и волја, а работодавачот не му овозможил користење на годишен одмор , во смисла на член 145 став 1 од ЗРО.

Заклучокот е донесен едногласно.

9. Дали на тужителот – државен службеник му следува додаток на плата за кариера , кога во текот на работењето се стекнал со степен на кариера А со едно звање, а дополнително истиот е унапреден во ново звање и во таков случај дали државниот службеник при редовно оценување почнува одново со стекнување на степен на кариера А,Б,В и Г?

З А К Л У Ч О К

На тужителот- државниот службеник кој во текот на работењето се стекнал со степен на кариера А со едно звање , а дополнително истиот е унапреден во ново звање, државниот службеник при редовно оценување почнува одново со стекнување на степен на кариера А,Б,В и Г.

Заклучокот е донесен едногласно.

10. На која основица на плата се пресметува додатокот на плата на јавните обвинители и судиите (додатоци на доверливост, ризик и услови за работа) ?

ЗАКЛУЧОК
(донесен заради правна сигурност)

Додатоците на плата (додатоци на доверливост, ризик и услови за работа) на јавните обвинители и судиите се пресметуваат на основната плата во која не влегува минатиот труд.

Заклучокот е донесен едногласно.

ГРАЃАНСКО ПРАВО

11. Дали има поделена одговорност кај тужителот за надомест на материјална штета причинета на пчеларници од напад на диво животно под трајна заштита – мечка, во ситуација кога и покрај поголемиот број на влегување на мечката во истиот пчеларник во подолг временски период сопственикот не го дислоцирал пчеларникот?

Не се донесе заклучок бидејќи се работи за фактичко прашање и се утврдува поединечно за секој случај при што не може да се исклучи поделената одговорност.

12. Дали на правно лице кое престанало да постои согласно член 552-б од ЗТД, во сите фази на постапката може да му се постави привремен застапник согласно член 550 од ЗТД? Дали е од значење начинот на кој трговското друштво престанало да постои (после стечај, после ликвидација или поради забрана за работа) ?

ЗАКЛУЧОК

Кај трговско друштво кое престанало да постои поради стечај не може да му се постави привремен застапник согласно член 550 од ЗТД.

Привремен застапник согласно член 550 од ЗТД може да се постави само кога друштвото престанало поради ликвидација.

Заклучокот е донесен едногласно.

13. Дали во ситуации при поведен спор за право на наследување по поднесена тужба за утврдување на право на наследување во ситуација кога имаме приговор за застареноста на правото, кога поминале повеќе од 20 години од смртта на оставителот, додека пак од друга страна од донесеното правосилно наследно решение до подигнувањето на тужбата не поминал објективниот рок од 10 години, наоѓа примена апсолутниот рок на застареност на правото предвиден во член 136 став 2 од Законот за наследувањето или пак ставот 1 од истиот член во ситуација кога имаме правосилно наследно решение, ја исклучува примената на став 2 од истиот член.

ЗАКЛУЧОК

Во ситуации при поведен спор за право на наследување по поднесена тужба за утврдување на право на наследување во ситуација кога имаме приговор за застареноста на правото, доколку изминал апсолутниот рок за застареност предвиден во член 136 став 2 од Законот за наследување, наоѓа примена наведениот апсолутен рок за застареност предвиден во наведената одредба,, а не член 136 став 1 од Законот за наследување.

Заклучокот е донесен едногласно.

14. Дали навремениот приговор од должник за незаконитости при извршувањето, кој не е поднесен во доволен број примероци за судот и спротивната странка ќе се отфрли врз основа на одредбите од член 10 и член 86 од Законот за извршување вв. Со член 99 и 101 од ЗПП, во случај кога должникот извршил уредување на приговорот со доставување на поднесок по пошта со препорачана пратка до судот после истекот на законскиот рок од три дена од приемот на барањето од судот за уредување на приговорот , но сепак тоа е поднесено порано, односно во случајот, еден ден пред да биде донесено решението за отфрлање на приговорот?

ЗАКЛУЧОК

Во случај кога должникот извршил уредување на приговорот со доставување на поднесок по пошта со препорачана пратка до судот после истекот на законскиот рок од три дена од приемот на барањето од судот за уредување на приговорот, приговорот ќе се отфрли врз основа на одредбите од член 10 и член 86 од Законот за извршување вв. Со член 99 и 101 став 6 од ЗПП.

Заклучокот е донесен едногласно .

15. Дали судот е надлежен да постапува по тужбата на тужителот со која бара да се утврди према тужениот дека тужителот има право на барател во постапка за утврдување правен статус на бесправен објект и да се задолжи туженоит да го признае тоа право на тужителот и да трпи постапката за утврдување правен статус на бесправно изграден објект и постапката да продолжи пред Одделението за урбанизам, градежништво, станбени работи за заштита на животната средина на општината и по тужбата на тужителот со која бара да се утврди према тужениот дека тужителот има право на утврдување на правен статус на бесправен објект.?

ЗАКЛУЧОК

Судот не е надлежен да одлучува по барањето на тужителот да се утврди дека има право на барател во постапката за утврдување правен статус на бесправен објект, односно по барањето на тужителот дека има право на утврдување на правен статус на бесправен објект.

Судот е надлежен да постапува по тужба и тужбено барање согласно член 10 став 3 од Законот за постапување со бесправно изградени објекти в.в со член 177 од ЗПП со кое се бара да се утврди дека тужителот има појакно право на барател за утврдување на правниот статус на бесправните објекти и да се задолжат тужените да го признаат тоа право, а пресудата да му послужи на тужителот за продолжување на постапката за утврдување на правниот статус на бесправно изградениот објект.

Заклучокот е донесен со мнозинство гласови.

16. Кога во текот на постапката како доказ бил изведен наод и мислење на вешто лице со повеќе дополнувања доставен од тужителот, а тужениот во текот на постапката не доставил свој наод и мислење и првостепениот суд сметал дека дадениот наод и мислење со дополненијата е нејасен и нецелосен и поради грешки не било можно да биде прифатено како солидна основа за утврдување на основот и висината на долгот, дали првостепениот суд во смисла на член 246 став 2 од ЗПП може да определи изведување на доказ супервештачење и дали доколку се работи за суштествена повреда на постапката, второстепениот суд на ова повреда ќе внимава по службена должност?

ЗАКЛУЧОК

Супервештачење судот ќе определи во смисла на член 246 став 2 од ЗПП, само доколку во текот на постапката се изведени две спротиставени вештачења.

Непочитувањето на оваа одредба претставува суштествена повреда на која судот внимава по службена должност.

Заклучокот е донесен едногласно.

17. Дали известувањето на извршителот доставено до доверителот со кое го известил дека не може да го продолжи извршувањето за наплата на извршните трошоци кои доверителот ги авансирал кај извршителот, претставува извршно дејствие против кое доверителот може да поднесе приговор, односно дали приговорот како предвиден правен лек по член 86 од Законот за извршување е дозволен или е недозволен правен лек.?

ЗАКЛУЧОК

(Откако ќе се потврди од сите оддели на АС)

Известувањето на извршителот доставено до доверителот со кое го известил дека не може да го продолжи извршувањето за наплата на извршните трошоци кои доверителот ги авансирал кај извршителот претставува извршно дејствие против кое доверителот може да поднесе приговор.

18. Во кој рок застарува паричното побарување по основ на неплатени трошоци за пружање адвокатски услуги кои произлегуваат од договор склучен помеѓу тужителот како полномошник – адвокат и тужениот како властодавец, дали се применува рокот од член 363 став 1 од ЗОО или пак одредбата од член 360 од истиот закон, поточно дали рокот за застареност изнесува три години или пет години од стасаноста на побарувањето?

ЗАКЛУЧОК

Парично побарување по основ надомест неплатени трошоци за адвокатски услуги застарува во рок од 5 години согласно член 360 од ЗОО

Заклучокот е донесен едногласно.

Заклучоците донесени со мнозинство гласови ќе се применуваат до конечно произнесување на ВС на РСМ.

Правните прашања за кои се донесени заклучоци со мнозинство гласови да се достават до ВС на РСМ на разгледување и изјаснување.

**Претседател на Апелационен суд Скопје
С у д и ј а
Лидија Димчевска**

**Претседател на Оддел за судска пракса
С у д и ј а
Лидија Мартинова**